

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/37967,Miedzynarodowa-konferencja-Warszawski-Dialog-na-rzecz-Demokracji-Warszawa-1516-g.html>
07.05.2024, 09:10

Międzynarodowa konferencja „Warszawski Dialog na rzecz Demokracji” - Warszawa, 15-16 grudnia 2016

WARSAW FOR
DIALOGUE
FOR
DEMOCRACY
WARSAW FOR
DIALOGUE
FOR
DEMOCRACY

– Biorąc pod uwagę naszą spuściznę historyczną, musimy być świadomi, że demokracja nie jest dana raz na zawsze; to proces, musimy świadomie go kształtować – powiedział w czwartek szef MSZ Witold Waszczykowski, otwierając 5. edycję konferencji Warszawski Dialog na rzecz Demokracji.

Tematem konferencji, jak powiedział szef dyplomacji RP, jest „przechodzenie od przeszłości ku przyszłości i wzmocnienie wartości demokratycznych”. Biorą w niej udział m.in. wiceprezes IPN Mateusz Szpytma oraz prokurator z Instytutu Robert Kopydłowski, a

Instytut jest partnerem tej międzynarodowej imprezy.

- To oczywiste, że ciężar przeszłości odcisnął swoje piętno tutaj, w Polsce, że ma wpływ i kształtuje przyszłość. My, Polacy, tak jak wielu z państwa tu obecnych, doświadczyliśmy utraty suwerenności - mówił Witold Waszczykowski. Zaznaczył, że choć we współczesnym świecie zaobserwować można „różne modele demokracji”, to mają one wspólny mianownik: poszanowanie podstawowych wartości, tzn. praw człowieka, swobód podstawowych, przejrzystości, właściwego rządzenia i rządów prawa.

Minister mówił też o kluczowym znaczeniu sektora pozarządowego dla siły ustroju demokratycznego. Wśród ważnych tematów konferencji minister wymienił edukację, wybory i ich społeczną kontrolę, walkę z korupcją oraz „rozliczenie przeszłości, by budować świetlaną przyszłość opartą na demokracji”. - Mam nadzieję, że nasze dyskusje doprowadzą do konkretnych rekomendacji dotyczących działań, które mogą wzmocnić demokrację oraz wzmocnić uczestników procesu demokratycznego - stwierdził.

Szczególną uwagę poświęcił szef MSZ sytuacji na Ukrainie. - Proces reform i wzmocnienia instytucji demokratycznych, a także rozwój społeczeństwa obywatelskiego to działania, dzięki którym Ukraina będzie budowała swoją przyszłość, tak jak czyniła to przez ostatnie trzy lata, od wydarzeń na Majdanie - mówił. Odniósł się też do sytuacji na anektowanym przez Rosję Krymie, podkreślając brak akceptacji dla „wyborów organizowanych przez obce państwo na terytorium innego państwa” oraz do sytuacji krymskich Tatarów.

Jednym z gości konferencji był Refat Czubarow, przewodniczący zdelegalizowanego przez rosyjskie władze na Krymie Medżlisu - organu samorządu społeczności tatarskiej.

Uczestnicy debaty rozmawiali też o XX-wiecznych totalitaryzmach, ze szczególnym uwzględnieniem zbrodniczych skutków komunistycznych dyktatur - nie tylko w Europie.

Obok kwestii rozliczenia prawnego zbrodni i przestępstw (np. zbrodni stalinowskich w Polsce) omawiali nauczanie o bolesnych kartach historii (na przykładzie Kambodży). Przedstawiona została także problematyka rozliczenia okresu stalinowskiego w Gruzji czy tzw. lat ołowianych w Maroku - masowych represji wobec członków plemion, które nie popierały rządów króla Hasana II.

- Rozliczenie przeszłości jest swoistym pomostem pomiędzy przeszłością, teraźniejszością a przyszłością. Trzeba nazwać zło złem, a dobro - dobrem. Zło musi zostać napiętnowane. Rozliczenie przeszłości jest konieczne dla dobrego funkcjonowania demokracji - mówił wiceprezes IPN dr Mateusz Szpytma podczas panelu dyskusyjnego z udziałem gości z Pakistanu, Gruzji i Kambodży. - Kraj demokratyczny winien rozliczyć popełnione zbrodnie. Osądzają społeczeństwa, narody, sądy, a także instytucje, takie jak Międzynarodowy Trybunał Sprawiedliwości w Hadze. Rozliczane zbrodnie są przestrożą na przyszłość. Rozliczać należy nie tylko na drodze sądowej, ale także poprzez edukację. W Instytucie Pamięci Narodowej taką rolę spełniają pionki: śledczy, w którym operują prokuratorzy oraz edukacyjny i naukowo-badawczy - dodał dr Szpytma.

Ideą spotkania jest wymiana doświadczeń dotyczących często tragicznej historii najnowszej, bo doświadczenia z totalitaryzmami łączą wiele państw i społeczeństw. Nie chodzi tylko o postawienie winnych przed sądami czy oddanie sprawiedliwości ofiarom, ale też o gruntowne przebadanie i opisanie tej tematyki przez historyków.

Więcej informacji, w tym program, na stronie MSZ.

http://wdd.msz.gov.pl/pl/p/wdd_pl/program/

* * *

Tahira Abdullah (Pakistan) – ekspert ds. rozwoju gospodarczego, pracownik naukowy, publicystka, działaczka na rzecz pokoju, obrończyni praw człowieka i wolontariuszka. Uczestniczy w projektach na rzecz społeczeństwa obywatelskiego dotyczących ubóstwa, praw człowieka, edukacji, praw kobiet i dzieci, mniejszości religijnych i etnicznych, uchodźców itp. Prowadzi szkolenia i jest aktywnym uczestnikiem debaty publicznej. Mieszka w Islamabadzie.

David Jishkariani (Gruzja) jest badaczem, założycielem Soviet Past Research Laboratory (SovLab). Był wykładowcą wizytującym na Uniwersytecie Kaukaskim. Ukończył Uniwersytet w Tbilisi; ma licencjat z historii oraz tytuł magistra studiów rosyjskich. W latach 2013-14 gościł na Uniwersytecie Warszawskim w Centrum Studiów Wschodnich. Interesują go takie zagadnienia jak okres stalinowski w Gruzji, nacjonalizm i procesy narodowościowe w Związku Sowieckim, prześladowania i czystki, a także

wysiedlenia na tle etnicznym.

Khamboly Dy (Kambodża), były pracownik znanego w regionie think tanku – Kambodżańskiego Centrum Dokumentacji (Documentation Center of Cambodia, DC-Cam), niezależnej instytucji badawczej zajmującej się historią najnowszą, analizowaniem zbrodni z okresu rządów Czerwonych Khmerów w drugiej połowie lat 70. W instytucie Dy zajmował się koordynacją prac projektu „Genocide Education”. Jest on również autorem pierwszego podręcznika dla uczniów i wykładowców szkół

średnich zatytułowanego *History of Democratic Kampuchea*, poruszającego tematykę ludobójstwa, którego dokonali funkcjonariusze skrajnie komunistycznego,

nacjonalistycznego reżimu Pol Pota. Wysokie walory edukacyjne książki zdobyły uznanie na całym świecie; podręcznik odznaczony został wieloma prestiżowymi nagrodami, przetłumaczony na jęz. angielski. Dy jest obecnie doktorantem na amerykańskim Uniwersytecie Rutgers, New Jersey. Ma 35 lat, wyższe wykształcenie uzyskał na uczelniach khmerskich – studiował na Królewskim Uniwersytecie i Narodowym Instytucie Zarządzania w stolicy kraju Phnom Penh, gdzie też na stałe mieszka. Pracował jako stażysta w *Voice of America* i *US Holocaust Memorial Museum*.